

Список використаних джерел:

1. Михайлишин У.Б. Поняття самооцінки у вітчизняній та зарубіжній психології / Михайлишин У.Б., Гернешій М.В. // The XXI International Scientific and Practical Conference «Scientists and methods of using modern technologies», May 30 - June 02, 2023, Melbourne, Australia,. – P. 390-393.

2. Гречановська О. В., Мегем О. М., Потапюк Л. М. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2023 №4. Т. 34 (73). С. 60-66

3. Єгоренко М. В., Гречановська О. В., Ліщун О. Д. Дослідження впливу соціальних мереж на самооцінку та психічне здоров'я молоді. 2023.

URL: <https://futura-publiishing.com/wp-content/uploads/2023/11/Yehorenko-M.-%D0%9Drechanovska-O.-Lishchun-O.-2023-1.pdf>

Abstract. *The work is devoted to a statistical study of the influence of social networks on the self-esteem of an individual. It has been determined that excessive use of social networks focused on visual self-presentation can lead to a decrease in self-esteem, especially in individuals with high sensitivity to social comparison. At the same time, moderate use of social platforms with a predominantly communicative function contributes to the formation of a positive self-image and increased social confidence.*

Keywords: *social networks, self-esteem, statistical research, statistical analysis, social comparison, youth.*

*Науковий керівник – ТИЩЕНКО Світлана,
канд.пед.наук, доцентка кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Миколаївський національний аграрний університет,
м.Миколаїв*

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНА ТА ФІЛОСОФСЬКА ЦІННІСТЬ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ШВАЮК Юліана, здобувачка вищої освіти
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: *розглядається еволюція поняття «толерантність» у філософській традиції від античності до сьогодення. Простежено зміну змістових акцентів від пасивного прийняття труднощів до активного усвідомлення цінності різноманіття. Акцентовано на значенні толерантного світогляду для формування гармонійного, демократичного суспільства.*

Ключові слова: *толерантність, суспільство, взаємоповага, культурне різноманіття.*

У сучасному світі питання толерантності стає одним із ключових у розвитку суспільства. Глобалізаційні процеси, кліматичні виклики, пандемії та війни призводять до зростання масштабів міграції населення в різних країнах.

Унаслідок цього представники різних культур, релігій, етнічних і соціальних спільнот дедалі частіше взаємодіють у спільному середовищі. Такі контакти можуть як сприяти взаєморозумінню, так і ставати причиною конфліктів, проявів упередженості чи нетерпимості.

Інформаційна епоха, у якій ми живемо, відзначається надмірною кількістю недостовірних даних, що швидко поширюються у суспільстві. Це сприяє виникненню антисоціальних рухів і радикальних угруповань, метою яких є створення ворожнечі та розпалювання ненависті між людьми. За таких обставин саме толерантність виступає фундаментальною умовою мирного співіснування, взаємної поваги та стабільності в соціумі.

Процес формування толерантності є довготривалим і складним. На нього впливають численні зовнішні чинники — соціальні, культурні, економічні та інформаційні, серед яких можуть траплятися як позитивні, так і негативні [1].

Філософське осмислення толерантності характеризується багатоетапним і складним розвитком. Упродовж історії ця категорія отримувала численні смислові нюанси – від простого терпіння до глибшого розуміння терпимості. Філософські роздуми про толерантність беруть свій початок у період античності. Мислителі Стародавньої Греції трактували це явище з різних позицій: для Сократа ключем до опанування емоцій були знання та виховний процес, Аристотель наголошував на значенні збалансованого підходу, скептики на чолі з Пірроном і Тімоном підкреслювали цінність самообмеження та помірності в усьому.

На ранніх етапах толерантність тлумачилася головним чином як людська спроможність переносити негативні переживання, справлятися зі стражданнями та труднощами, що фактично означало пасивне реагування на життєві випробування. Проте з часом відбулася суттєва переоцінка цього поняття: воно почало включати активний опір несприятливим факторам, що вимагає твердості характеру та внутрішньої витривалості. Саме поєднання цих двох підходів стало підґрунтям для сучасного тлумачення толерантності як не пасивного пристосування, а свідомого прийняття культурного й релігійного різноманіття [2].

Людина з толерантним світоглядом не відмовляється від своїх переконань, не схвалює руйнівних звичок чи негативної поведінки та не зраджує своїм духовним цінностям. Водночас вона природно приймає, що інші можуть мати відмінні погляди на життя, керуватися власною системою цінностей, і з повагою ставиться до їхніх особистих рішень. Така особистість уникає нав'язування своєї позиції оточуючим, натомість відкрита до спілкування та пошуку консенсусу. Толерантність є ключовою умовою гармонійного існування у світі різноманітності, де кожна людина має свободу самостійно обирати свій життєвий шлях і виявляти власну унікальність.

Посилення ролі толерантності в сучасному соціумі обумовлене: 1) потребою формувати навички ефективної взаємодії з носіями відмінних культурних, релігійних та національних ідентичностей, 2) необхідністю усвідомлювати і шанувати культурну спадщину та звичаї людей з інших країн, 3) розширенням міжнародного спілкування, яке підвищує обізнаність людей про культурне розмаїття світу [3].

Толерантність є основоположною цінністю та соціальним стандартом сучасного суспільства, що проявляється у праві всіх його членів на унікальність, у визнанні культурної різнобарвності та сприяє встановленню мирних взаємин між різними культурними середовищами [4].

Список використаних джерел:

1. Попов О. А. Толерантність у сучасному суспільстві: виклики та педагогічні підходи. *Освітньо-науковий простір*. 2024. Випуск 6. Том 2. С. 32-39. URL: <https://ess.fpp.npu.edu.ua/index.php/ess/article/view/111> (дата звернення: 19.10.2025).

2. Абисова М. А. Антропологічні основи толерантності в комунікації: виклики та перспективи в умовах сучасного суспільства. *Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія*. 2024. № 2 (40). С. 24-30. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPK/article/view/19316> (дата звернення: 19.10.2025).

3. Толерантність як шлях до миру та злагоди. 2024. URL: <https://centraljust.gov.ua/news/info/tolerantnist-yak-shlyah-do-miru-ta-zlagodi> (дата звернення: 19.10.2025).

4. Лещенко М. Є. Толерантність як чинник формування успішної особистості. *Проблема соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія*. 2019.

Abstract: *the evolution of the concept of «tolerance» in the philosophical tradition from antiquity to the present is considered. A change in content emphasis from passive acceptance of difficulties to active awareness of the value of diversity has been traced. Emphasis is placed on the importance of a tolerant worldview for the formation of a harmonious, democratic society.*

Key words: *tolerance, society, mutual respect, cultural diversity.*

*Науковий керівник – СУРІНА Ганна,
к.філос.н., ст. викладач
кафедри українознавства і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*

ОБДАРОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ НА ПРИКЛАДІ АНРІ ПУАНКАРЕ

ШПАЧИНСЬКИЙ Ігор, к.філос.н.

доцент кафедри загальної підготовки

Миколаївський ПВНЗ Медико-Природничий Університет

Анотація: *На прикладі видатного французького математика Анрі Пуанкаре розглянуто основні риси обдарованості як психологічного феномену. Виділено такі характеристики обдарованості, як високий інтелект і когнітивна гнучкість, підсвідоме мислення та інтуїція, креативність мислення та уява, внутрішня мотивація та емоційна чутливість, самоаналіз.*

Ключові слова: *обдарованість, психологія обдарованості, Анрі Пуанкаре, інтуїція, працездатність, креативність.*

Психологія обдарованості вивчає когнітивні, емоційні, соціальні та поведінкові особливості людей із винятковими здібностями в певних сферах. Під обдарованістю розуміється не лише високий інтелект, але й унікальне поєднання рис, які дозволяють досягати видатних результатів.

Психологічні моделі обдарованості розробляли такі дослідники, як Дж. Рензуллі, Г. Гарднер, А. Танненабаум та ін. Так, Джозеф Рензуллі виділяє три компоненти обдарованості: високі інтелектуальні здібності, креативність і мотивація [5]. Говард Гарднер пропонує концепцію множинних інтелектів, де обдарованість може проявлятися в різних сферах [2]. Абрахам Танненбаум наголошує на ролі середовища та випадкових факторів у розвитку обдарованості [3].